

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه:

جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

موضوع:

بررسی شیوع کانال دوم در دندانهای ثنایای فک پایین

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر حسین لباف

نگارش:

جاوید اژدر شجاعی

شماره پایان نامه: ۷۶ سال تحصیلی ۷۷-۱۳۷۶

خلاصه و نتیجه گیری

یکی از دلایل اصلی شکست درمانهای ریشه، دبریدمان ناکافی ریشه و یا گم شدن وعدم دبریدمان یک کانال ریشه در حین درمانهای اندودانتیک است. یکی از دندانهایی که در طی درمان ریشه همواره مسئله ساز بوده است دندانهای ثنایای فک پایین است. این دندانها علیرغم ظاهر ساده آنها از نظر دشواری کار پس از دندانهای مولر و پر مولر قرار می گیرند.^(۱۹) جهت بررسی آناتومی داخلی این دندانها مطالعه ای به شرح زیر انجام شد.

دویست و پنجاه و هشت دندان ثنایای مندیبل، پس از دکلسیفیکاسیون و تزریق مرکب هندی (India Ink)، رنگ آمیزی شدند. سپس با استفاده از متیل سالیسیلات (methyl salicylate) شفاف شدند آنگاه با استفاده از برش عمود بر محور طولی دندان، به ۶ مقطع در مقاطع ۱ و ۲ و ۳ و ۵ و ۷ و ۹ میلی متری از آپکس دندان تقسیم شد، بدین ترتیب تعداد ۱۵۴۸ نمونه و توسط Stereomicroscope مورد مطالعه قرار گرفت.

نتایج بدست آمده عبارتست از:

- ۱- ۴۱/۹٪ از دندانها دارای دو کانال و بقیه یعنی ۵۸/۱٪ دارای یک کانال منفرد بودند.
 - ۲- از میان دندانهای دوکاناله ۳۰/۲٪ از آنها دارای کانالهای دوشاخه ای بودند که به یک فورامن ختم گردیده (TYPE II)، ۷/۷٪ TYPE III و ۳/۵٪ TYPE IV و ۱/۲٪ TYPE V بودند.
 - ۳- در میان دندانها یک عدد از دندانهای ثنایای کناری (۴/۰٪ از کل نمونه ها) دارای دو ریشه بصورت مجزا بودند که یکی از ریشه ها در باکال و دیگری در سمت لینگوال بود.
- در معالجه ریشه دندانهای ثنایای فک پایین access باید در بُعد انسیزوژنز یووال وسیع باشد تا اجازه اینسترومنت نمودن کانال لینگوالی در صورت وجود را بدهد، و همچنین انحنا دادن به انتهای وسایل مورد استفاده بطرف لینگوال سبب می شود تا شانس دسترسی به کانال لینگوالی

بیشتر شود^(۱۵). همچنین اگر کانال لینگوالی وجود نداشت، دیواره لینگوالی کانال منفرد بخوبی قابل تمیز کردن باشد.^(۱۸) همچنین اگر کانال دوشاخه‌ای وجود دارد، بهتر است که کانال لبیالی تا آپکس و کانال لینگوالی تا محل اتصال دو کانال پر شوند.^(۱۸) و نیز اگر برای درمان شکست، درمان اپیکواکتومی و یا درمان مجدد لازم است عدم توجه به وجود یک کانال دوشاخه و یا دو کانال مجزا ممکن است مراحل کار را پیچیده‌تر کرده و باعث شکست درمان شود.^(۱۸)

هدف اصلی از این بررسی کسب اطلاعاتی از اشکال مختلف کانال ریشه در دندانهای ثنایای پایین بود که در اینجا ۵ نوع شناسائی گردید. (TYPE V ,TYPE IV ,TYPE III ,TYPE II ,TYPE I) چنانچه دندانهای ثنایای فک پایین نیاز به *Root Canal Therapy* (R.C.T) داشته باشند حتماً بایستی بنا به وجود دو کانال گذاشته شود مگر اینکه خلافتش ثابت شود.